	2017 yil istiqbollariga bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, №11 2.Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: O'zbekiston, 2016. - 56 b. 3.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-sonli "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. www.lex.uz 4.Adabiyot nazariyasi – T., Fan. 1978 5.Yo'ldosh Q. Postmodernizm: ildiz, mohiyat, belgilar. Jahon adabiyoti. 2015. 110 6.Konrad N.I. Yaponskaya literatura v obrazsax i ocherkax. M., Nauka. 1991. 562 s. **Axborot manbalari** 1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali 2. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 3. www.ima.uz (O'zbekiston Respublikasi Intellektual mulk agentligi) 4. www.academy.uz (Fanlar akademiyasi)
7.	O'quv dasturi "Sharq mamlakatlari adabiyoti va qiyosiy adabiyotshunoslik" kafedrasida ishlab chiqilgan va 2021 - yil "27" 08 dagi "1" –sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan. O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2021- yil "28" 08 dagi "1" -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.
8.	**Fan/modul uchun mas'ul:** Muxtarov T. – TDShU "Sharq mamlakatlari adabiyoti va qiyosiy adabiyotshunoslik" kafedrasi dotsenti, filologiya fanlari doktori.
9.	**Taqrizchilar:** U. Muhibova– TDShU "Hind filologiyasi" kafedrasi professori, filologiya fanlari doktori; **Tilavov A.** - A.Navoiy nomidagi O'hbek tili va adabiyatsti universiteti dotsenti, filologiya fanlari nomzodi.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

TOShKENT DAVLAT ShARQShUNOSLIK UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
Rektor G.Rixsiyeva
____
2021 yil "28" avgust

MUTAXASSISLIKNING NAZARIY MASALALARI (YAPONIYA)

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Gumanitar soha
Ta'lim sohasi:	120000 – Gumanitar soha
Magistratura mutaxassisligi:	70230502 – Adabiyotshunoslik (sharq tillari va tadqiqot yo'nalishlari)

Тошкент – 2021

<table>
<tr><td></td><td>

- Adabiyotshunoslik qonuniyatlari, sohalari, atamalari, predmeti va ob'ekti haqida tasavvuri chuqurlashadi. Badiiy adabiyotni mazmun mohiyati, jamiyat hayotidagi o'rni, vazifalari bilan tanishadi. Shuningdek, badiiy adabiyotning rivolanish omillari, badiiy asar tabiati, tuzilishi haqida yangi ma'lumotlarga ega bo'ladi. Adabiyot tarixiy kategoriyalari, janrlar va obrazlar modifikasiyasi, zamonaviy yo'nalish va oqimlar shakllanishi, milliy tus olishi, milliy adabiyotning jahon adabiyoti kesimida tutgan o'rni kabi masalalar bilan tanishadi.
- O'quv jarayonida magistrant badiiy asarning tahlil va tadqiq etish, jarayon va bosqichlarni aniqlar, janrlar transformasiyasini kuzatish, badiiy to'qima va real voqelik tasviri munosabatini ajrata bilish, badiiy ijod qaysi yo'nalish va oqimga mansub ekanligini anglash, adabiyotlarni o'zaro taqqoslab umumiylik va farqlarni ajrata olish qo'nikmalariga ega bo'ladi.

</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>

VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlar tayyorlash;
- individual loyihalar;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>

VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

</td></tr>
<tr><td>6.</td><td>

Asosiy adabiyotlar

1. Quronov D. Adabiyot nazariyasi asoslari. T., 2018
2. Grigoreva T.P. Yaponskaya literatura XX veka: Razmishleniya o tradisii i sovremennosti. – M.:Xud. lit. 1983. – 302 s.
3. Chegodar N.I. Literaturnaya jizn mejdu dvumya mirovimi voynami. M., 2004. – 222 s.
4. Goreglyad V.N. Goreglyad V.N. Yaponskaya literatura VIII-XVI vv. – SPB. Peteburgskoe vostokovedenie. 2001

Qo'shimcha adabiyotlar

1.Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va

</td></tr>
</table>

	IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular: 1. Nara davrida og'zaki va yozma adabiyot 2. Xeyan davrida adabiy estetizm 3. Yapon adabiyotida adabiyotshunoslik terminlari rivoji 4. Xeyan davrida rivojlangan nikki janrining xususiyatlari 5. Xeyan davrida klassik yapon adabiyotining shakllanishi 6. "Tanka" she'ri tuzilishi va xususiyatlari 7. Yapon she'rida tabiat manzaralari obrazlarida milliylik 8. Xayku she'riyatini rivojlanish omillari 9. Yapon she'riyatida renga tizimi 10. Monogatari janri xususiyati 11. "Uta monogatari" poetikasi 12. Kamakura davrida adabiy jarayonlar transformasiyasi. Gunki monogatari 13. Edo davrida adabiy yangilanish 14. Edo davrida shahar adabiyoti rivoji 15. Edo davrida an'anaviy estetik qadriyatlar o'zgarishi 16. Meyji davrida adabiy jarayonlar almashuvi omillari va sabablari 17. Meyji davrida adabiy yo'nalishlar shakllanishi 18. Yapon adabiyotida romantizm – "romanshyugi" motivlari 19. Yapon adabiyotida naturalizm – "shizenshyugi" va relizm – "shyajisushyugi" mutanosibligi 20. Yapon adabiyotida neorealizm – "shingikoxa" 21. Akutagava Ryunoske hikoyalarida paradoks usuli 22. Akutagava Ryunoske va milliy adabiy meros 23. Yapon egoroman poetikasi 24. Neosensualizm – "shingakuxa" adabiyoti va uning vakillari 25. Kavabata Yasunari ijodi 26. Nobel mukofotini olgan yapon yozuvchilari 27. Yapon adabiyotida modernizm 28. Yapon postmodernizmi 29. Xaruki Murakami romanlarining poetikasi 30. Yapon adabiyoti jahon adabiyoti kesimida Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
3.	**V Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida magistrant:

Fan/modul kodi		**O'quv yili**	**Semestr**	**ECTS - Kreditlar**	
MNM104		2021-2022	1	4	
Fan/modul turi		**Ta'lim tili**		**Haftadagi dars soatlari**	
Majburiy		O'zbek		2-4	
1.	**Fanning nomi**		**Auditoriya mashg'ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta'lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
	Mutaxassislikning nazariy masalalari (yaponiya)		60	60	120
2.	**I. Fanning mazmuni** **Fanni o'qitishdan maqsad** – magistrant mutaxassislik fan – adabiyotgshunoslik fanini nazariy masalalarini o'zlashtirishda adabiyotshunoslik predmeti, tadqiq ob'ektlari, qonun-qoidalari va tahlil prinsiplari bilan chuqurroq tanishadi. Adabiyotshunoslik sohalari, badiiy adabiyot tabiati va mazmun-mohiyati, jamiyat hayotida tutgan o'rni, adabiy jarayonlar almashuvi sabablari va omillari, adabiyotning tarixiy kategoriyalari va boshqa muhim masalalar to'g'risida qo'nikma hosil qiladi. **Fanning vazifasi** – magistrant nazariy mashg'ulotlarda olgan bilimlarini va ko'nikmalarini o'rganayotgan sharq adabiyotiga nisbatan qo'lllay olishni bilish, badiiy asarlarni ilmiy saviyada to'g'ri tahlil qilish, adabiy bosqich va yo'nalishlarni ajrata olish, badiiy ijodga baho berish, badiiy to'qima va real voqelikni munosabatini anglash, milliy adabiyotni jahon adabiyoti kesimida boshqa adabiyot bilan taqqoslab umumiylik va o'ziga xoslik, milliy xususiyatlarini ajrata olish kabi ko'nikmalarni shakllantirishdan iborat. **II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)** **II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:** **1-mavzu. Adabiyotshunoslik fan sifatid** Adabiyotshunoslikning predmeti va vazifasi. Badiiy adabiyot adabiyotshunoslikning asosiy ob'ekti sifatida. Badiiy adabiyot genezisi. Adabiyotshunoslik sohalari, maxsus terminlar. **2-mavzu. Adabiyot nazariyasi-adabiyotshunoslikning asosiy sohasi sifatida** Badiiy adabiyotning umumiy qonuniyatlari, muammolari va masalalari, metodologiyasi va tahlil metodlari. **3-mavzu. Adabiyot tarixi** Adabiyot tarixi ob'ekti: milliy adabiyot, jahon adabiyoti, adib ijodi. Adabiyot tarixining xalq tarixi, ma'naviyati va madaniyati bilan uzviy bog'liqligi. Yozuvchi ijodiga uning hayoti, yashagan muhiti va ruhiyati ta'siri. **4-mavzu. Adabiy tanqidda hozirgi adabiy jarayon va ijodni o'rganuvchi**				

soha

Adabiy tanqidning adabiyotshunoslikning boshqa sohalaridan farqi. Adabiy asarning zamonaviy jamiyat hayoti bilan aloqasi. Adabiy tanqid janrlari. Adabiyotshunoslikning sohalari o‘zaro bog‘liqligi.

5-mavzu. Badiiy adabiyot ijtimoiy ong shakli va san’at turi sifatida

Badiiy adabiyot – so‘z san’ati. Badiiy adabiyot – inson va uning atrofidagi olamni anglash vositasi sifatida, inson tafakkurining qo‘rinishi. So‘z san’atining boshqa san’atlardan farqi va ustunligi. Badiiy adabiyot asoslari – mifologiya va xalq og‘zaki ijodi.

6-mavzu. Badiiy adabiyot funksiyalari

Adabiy faoliyat turlari. Badiiy adabiyotda tilning o‘ziga xos iste’fodasi. Badiiy adabiyotning inson va jamiyatga nisbatan estetik, bilim orttirish, tarbiyaviy, ko‘ngil ochar, kommunikativ funksiyalari.

7-mavzu. Badiiy obraz –adabiyotshunoslikning asosiy tushunchasi

Badiiy obraz ta’rifi, mazmun mohiyati. Badiiy obrazning ob’ektivligi (real voqelikka asoslanishi), muallif bilan aloqasi, mazmun va shaklga egaligi, yaxlitligi, umumiylik va individualligi, ta’sirchanligi va boshqa sifatlari.

8-mavzu. Badiiy obrazning turlari va funksiyalari

Personaj – yaxlit, asarning faol yurituvchi obrazi. Personaj obrazini syujet bilan bog‘liqligi va unda tutgan o‘rni. Xayvonot, nabotat, manzara, interer, narsalar va boshqa obrazlarni asarda tutgan o‘rni, mohiyati va vazifasi.

9-mavzu. Qo‘chma ma’noga ega adabiy obrazlar

Ko‘chma ma’noli obrazlar – troplarni mohiyati va funksiyasi. O‘xshatish, kinoya, metafora, epitet va boshqa qo‘rinishlari. Tasnifi va ta’rifi.

10-mavzu. Adabiy asarlarning turlari va janrlari

Adabiy asarning mazmuni va shakli bo‘yicha tasniflash. Epik, lirik, drama asarlarni mazmun mohiyati. Janrlarni shakllanishi, ularning tarixiy kategoriya turiga kirishi.

11-mavzu. Mazmun va shakl kategoriyalari

Mazmun va shaklning ma’naviy xissiy jihatlari. Mazmun kategoriyalari: mavzu, muammo, g‘oya, g‘oya, pafos, konflikt, ularning mohiyati. Shakl kategoriyalari – asar tioli, kompozisiya, ritm, uslub, ularning mohiyati. Mazmuniy-shakliy kategoriya – syujet, obraz.

12-mavzu. She’riy tizimlar xususiyati

She’riy tizimlar shakllanishi. She’riy tizim xalq tili bilan bog‘liqligi. Asosiy o‘lchov birligi tushunchasi. She’riy tizimlar xilma-xilligi. Rukn, qofiya, ritm tushunchalari. She’r komponentlari. Ozod she’r.

13-mavzu. Adabiy jarayonlar va bosqichlar

Badiiy adabiyotda makon va vaqt kategoriyalari. Adabiy rivoj bilan bog‘liq jarayonlar. Jahon adabiyoti bosqichlari. Milliy adabiyotda davrlashtirish masalasi.

14-mavzu. Adabiy yo‘nalish va oqimlar

Jahon adabiyotida, jumladan Sharq adabiyotida adabiy yo‘nalish va oqimlar shakllanishi. Ulardagi umumiylik va o‘ziga xoslik. Simvolizm, romantizm, realizm oqim va yo‘nalishlari.

15-mavzu. Zamonaviy adabiy oqim va yo‘nalishlar

Neorealizm, modernizm, postmodernizm xususiyatlari. Milliy adabiyotning jahon adabiyoti kesimida tutgan o‘rni va rivoji.

Seminar mashg‘ulotlari buyicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg‘ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Sharq adabiyotshunosligi rivoji
2. O‘rganayotgan Sharq adabiyotshunosligida terminlar
3. Adabiyotshunoslikning yordamchi tatbiqiy sohalari: tekstologiya, bibliografiya va boshqalar
4. Adabiy tanqid janlari – taqriz, adabiy portret, annotasiya va boshqalarni mohiyati va tahlili
5. Sharq adabiyotida ilk yozma asarlar namunalari. Ularda mif va folklorni o‘rni
6. O‘rganilayotgan Sharq adabiyotida estetik, tarbiyaviy-didaktik, bilim yetkazish va boshqa funksiyalar
7. O‘rganilayotgan Sharq adabiyotida obrazlar tizimi. Barqaror milliy obrazlar
8. Sharq adabiyotida qahramon konsepsiyasi
9. Sharq adabiyotida o‘ziga xos milliy tasviriy vositalar
10. Sharq adabiyotida nasriy va nazmiy janrlar. Ularning evolyusiyasi
11. Sharq asarlarida mazmun va shakl kategoriyalari. Ularning mutanosibligi
12. Milliy adabiyotda she’riy janrlar (yapon adabiyotida – tanka, xayku, renga)
13. Sharq milliy adabiyotining rivoj bosqichlar, davrlashtirilishi.
14. O‘rganilayotgan Sharq adabiyotida yangi davr jarayonlari, yo‘nalish va oqimlar shakllanishi
15. Sharq adabiyotida zamonaviy yo‘nalish va oqimlar almashuvi

Seminar mashg‘ulotlar multimedia qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o‘qituvchi tomonidan o‘tkazilishi zarur. Mashg‘ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o‘tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo‘llanilishi maqsadga muvofiq.